

Türkiye: İstanbul Barosu yönetimine isnat edilen temelsiz suçlamalar düşürülmelidir

İnsan hakları ve hukuk meslek örgütleri bugün yaptıkları ortak açıklamada, İstanbul Barosu Başkanı ve on yönetim kurulu üyesi hakkında süregelen davanın ve baro yöneticilerinin “terör örgütü propagandası yapmak”tan cezalandırılması yönündeki savcılık talebinin, bugün Türkiye’de hukukun üstünlüğü ve demokratik normların içinde bulunduğu vahim durumun çarpıcı bir yansıması olduğunu belirtti. 38 imzacı örgüt, yetkilileri, 5-9 Ocak 2026 tarihleri arasında İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülecek olan ve karar duruşması olması beklenen duruşma öncesinde, ceza yargılamalarının kötüye kullanılmasına derhal son vermeye ve suçlamaları düşürmeye çağırıldı.

Savcı, esas hakkındaki mütalaasında, Baro Başkanı Prof. İbrahim Özden Kaboğlu ile yönetim kurulu üyeleri Ahmet Ergin, Bengisu Kadı Çavdar, Ekim Bilen Selimoğlu, Ezgi Şahin Yalvarıcı, Fırat Epözdemir, Hürrem Sönmez, Mehmedali Barış Beşli, Metin İriz, Rukiye Leyla Süren ve Yelde Koçak Urfa’nın yargılandığı davada 11 kişinin, İstanbul Barosu’nun 21 Aralık 2024 tarihinde yaptığı, kuzey Suriye’de iki gazetecinin öldürülmesi ve bu ölümlerle ilgili olarak açıklamadan bir gün önce İstanbul’da düzenlenen bir barışçıl protesto sırasında gazetecilerin ve avukatların gözaltına alınmasına ilişkin basın açıklaması nedeniyle, Terörle Mücadele Kanunu’nun 7/2 maddesi uyarınca “basın ve yayın yoluyla terör örgütü propagandası yapma” suçundan ayrı ayrı cezalandırılmalarını talep etmektedir.

Savcının mütalaası, 56 uluslararası örgütün, baro yönetimi hakkında ceza soruşturması başlatılması ve hukuk davası açılmasını kınayan **Ocak 2025 tarihli ortak açıklamada** ve seçilmiş baro yönetiminin görevden alınmasını ve Türkiye genelinde avukatlara yönelik artan saldırıları şiddetle eleştiren **Nisan 2025 tarihli ortak açıklamada** ifade ettikleri kaygıları doğrulamakta ve derinleştirmektedir. Bunların yanı sıra, bir grup insan hakları ve hukuk örgütü İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesine, bu davaların Türkiye’nin uluslararası hukuk ve insan hakları hukuku kapsamındaki yükümlülüklerini ihlal ettiği ve avukatlık mesleğinin bağımsızlığına haksız müdahale olduğu sonucuna varan ortak **amicus curiae (üçüncü taraf) görüşü** de sunmuştu.

Ceza hukukunun açıkça kötüye kullanılması

Savcı, mütalaasında, baro yönetiminin Suriye’de öldürülen iki kişiden gazeteci olarak bahsederek ve çatışma bölgelerinde sivillerin ve basın mensuplarının korunmasına ilişkin uluslararası insancıl hukuk kuralına atıfta bulunarak, güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen bir operasyonu “savaş suçu olarak değerlendirdikleri”ni, böylelikle “PKK silahlı terör örgütünün nihai amacı olan bölücülük faaliyetini bilinçsel olarak hem meşru gösterme hem de yayma amacı taşıdıkları”ni öne sürmektedir. Ayrıca, savcı, öldürülen kişilerden gazeteci olarak bahsedilmesinin örgüt üyeliğini özendirici mahiyette olduğunu ve “terör örgütünün yöntemlerini meşru gösterdiği”ni değerlendirerek, bu yolla Terörle

Mücadele Kanunu'nun 7/2 maddesi gereğince "basın ve yayın yoluyla terör örgütü propagandası yapma" suçu işlendiğini ifade etmektedir. Hukuka uygun ve hak temelli bir açıklamanın, bilinçli bir şekilde silahlı bir örgütün amaçlarına hizmet ettiğini öne süren bu iddialar tamamen mesnetsizdir ve hukuki dayanaktan yoksundur.

Ocak ve Nisan 2025'te yapılan ortak açıklamalarda ve Eylül 2025'te mahkemeye sunulan üçüncü taraf görüşünde vurgulandığı üzere, insan hakları ihlallerini ve hukukun üstünlüğünü ilgilendiren konularda görüş bildirmek İstanbul Barosu'nun yasal ve etik görevidir. Savcının yaklaşımı, baronun hem iç hukuk hem de uluslararası insan hakları hukuku ve standartları uyarınca korunan bu görevini yerine getirmesinin bilfiil suç olduğunu öne sürmektedir. Savcının ifade özgürlüğü hakkının meşru kullanımını bir terör suçu olarak yorumlaması, ceza hukukunun kötüye kullanımı ve yargı tacizi niteliğindedir.

Uluslararası standartlara ve baronun kanuna dayalı yetki ve görevlerine yönelik ihlaller

BM Avukatların Rolüne Dair Temel İlkeler, Avukatlık Mesleğinin Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin istikrarlı içtihadı da dahil, uluslararası ve bölgesel insan hakları standartları, avukatların ve meslek örgütlerinin, adaleti ve insan haklarını ilgilendiren konularda misilleme kaygısı olmadan kamusal tartışmalara katılabilmesi gerektiğini doğrulamaktadır.

Avukatların ve avukatlık meslek örgütlerinin ifade ve örgütlenme özgürlüğü haklarını kullanmalarının kriminalize edilmesi, onların hak ve rollerini güvence altına alan bu belgelerin yanı sıra, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. ve 11. maddelerine, Uluslararası Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 19. ve 22. maddelerine ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 26., 27. ve 33. maddelerine aykırıdır.

Önceki tarihli ortak açıklamalarda ve üçüncü taraf görüşünde dile getirildiği üzere, İstanbul Barosu'nun 21 Aralık 2024 tarihli açıklaması hukuka uygun, meşru ve gazetecilerin öldürülmesi ve barışçıl bir toplanmaya katılan gazetecilerin ve avukatların hukuka aykırı olarak gözaltına alınması gibi kamuyu ilgilendiren bir konuda gerekli bir müdahaledir. İki gazetecinin öldürülmesini protesto etmek üzere 20 Aralık 2024'te düzenlenen barışçıl toplantıya katıldıkları gerekçesiyle yargılanan yedi gazeteci ile diğer iki kişi, 27 Kasım 2025 tarihindeki karar duruşmasında beraat etmiştir.

Dolayısıyla, söz konusu ceza yargılaması süreci tam anlamıyla hukuk mesleğinin bağımsızlığını hedef almakta ve terörle mücadele yasalarının eleştirileri susturmak, insan haklarının izleme faaliyetlerini bastırmak ve baroların özyönetimini zayıflatmak amacıyla kötüye kullanılması anlamına gelmektedir.

"Savcının ifade özgürlüğü hakkının meşru kullanımını bir terör suçu olarak yorumlaması, ceza hukukunun kötüye kullanımı ve yargı tacizi niteliğindedir."

Acil eylem çağırısı

İmzacı örgütler, 5-9 Ocak 2026 tarihleri arasında beş gün boyunca sürmesi beklenen duruşma öncesinde Türkiye yetkililerini acilen şu adımları atmaya çağırmaktadır:

- İstanbul Barosu Başkanı ve yönetim kurulu üyelerine yönelik ceza davasına derhal son verilmeli, Terörle Mücadele Kanunu'nun 7/2 maddesi uyarınca onlara yöneltilen temelsiz suçlamalar düşürülmeli ve baro yönetimini görevden almayı amaçlayan eşzamanlı ve siyasi güdümlü hukuk davası reddedilmelidir.

Ayrıca, Türkiye yetkililerini aşağıdaki güvenceleri sağlamak üzere gerekli yapısal değişiklikleri yapmaya çağırıyoruz:

- İç hukuk ve Türkiye'nin uluslararası insan hakları yükümlülükleri doğrultusunda, baroların bağımsızlığı ve özyönetimi güvence altına alınmalıdır.

- Terörle mücadele ve ceza yasalarının avukatları, insan hakları savunucularını, gazetecileri ve sivil toplum aktörlerini hedef almak için kötüye kullanılmasına son verilmeli ve bu kişilerin insan haklarına saygı gösterilmeli ve korunmalıdır.

- Avukatlık Mesleğinin Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi imzalanmalı ve onaylanmalıdır.

Uluslararası toplumu şu adımları atmaya çağırıyoruz:

- İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın yakından izlenmesine devam edilmelidir.

- Savcının mütalaası ve Türkiye'de avukatlık mesleğine yönelik artan tehditler alenen kınanmalıdır.

- Avukatların haklarına saygı gösterilmesini ve bu hakların korunmasını sağlamak, ayrıca avukatların ve baroların taciz, misilleme ve haksız yargılamalara karşı korunmasını güvence altına almak üzere Türkiye yetkilileri ile doğrudan temasa geçilmelidir.

İmzacılar : (alfabetik sıra ile)

- *Amnesty International (Uluslararası Af Örgütü)*
- *Bar Human Rights Committee of England and Wales (İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi, BHRC, UK)*
- *Center of Elaboration and Research on Democracy (Demokrasi Çalışmaları ve Araştırmaları Merkezi, CRED)*
- *Council of Bars and Law Societies of Europe (Avrupa Baroları ve Hukuk Toplulukları Konseyi, Le Conseil des barreaux européens, CCBE)*
- *Çağdaş Hukukçular Derneği (Türkiye)*
- *Defense Commission of the Barcelona Bar Association (Barselona Barosu Savunma Komisyonu, İspanya)*
- *Deutscher Anwaltverein (Alman Barolar Birliği, Almanya)*
- *Eşit Haklar İçin İzleme Derneği (Türkiye)*
- *European Association of Lawyers for Democracy and World Human Rights (Demokrasi ve Dünya İnsan Hakları için Avrupalı Avukatlar Derneği, ELDH)*
- *The European Criminal Bar Association (Avrupa Ceza Avukatları Birliği, ECBA)*
- *Fédération des Barreaux d'Europe (Avrupa Barolar Federasyonu, European Bars Federation, FBE)*
- *Foundation Day of the Endangered Lawyer (Tehlike Altındaki Avukatlar Günü Vakfı)*
- *Hak İnsiyatifi Derneği (Türkiye)*
- *Hakikat Adalet Hafıza Merkezi (Türkiye)*
- *Haldane Society of Socialist Lawyers (Haldane Sosyalist Avukatlar Derneği, Birleşik Krallık)*
- *Human Rights Institute of the Brussels Bar (Brüksel Barosu İnsan Hakları Enstitüsü, Belçika)*
- *Human Rights Watch (İnsan Hakları İzleme Örgütü)*
- *İnsan Hakları Derneği (Türkiye)*
- *İnsan Hakları Gündemi Derneği (Türkiye)*
- *The International Association of Democratic Lawyers (Uluslararası Demokratik Avukatlar Birliği, IADL)*
- *International Bar Association's Human Rights Institute (Uluslararası Barolar Birliği İnsan Hakları Enstitüsü, IBAHRI)*
- *The International Commission of Jurists (Uluslararası Hukukçular Komisyonu, ICJ)*
- *International Federation for Human Rights (Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu, FIDH, İnsan Hakları Savunucularının Korunması Gözlemevi kapsamında)*
- *Kadının İnsan Hakları Derneği (Türkiye)*
- *Kaos GL Derneği (Türkiye)*
- *The Law Society of England and Wales (İngiltere ve Galler Hukuk Cemiyeti, LSEW, Birleşik Krallık)*
- *Lawyers for Lawyers (Avukatlar için Avukatlar, Hollanda)*
- *Lawyers' Rights Watch Canada (Kanada Avukat Hakları İzleme Örgütü, LRWC, Kanada)*
- *Lyon Bar Association (Lyon Barosu, Fransa)*
- *National Union of Peoples Lawyers (Halkların Avukatları Ulusal Birliği, (NUPL, Filipinler)*
- *Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (Türkiye)*
- *PEN Norway (PEN Norveç, Norveç)*
- *Sivil Alan Araştırmaları Derneği (Türkiye)*
- *Turkey Litigation Support Project (Türkiye İnsan Hakları Davalarına Destek Projesi, Birleşik Krallık)*
- *Türkiye İnsan Hakları Vakfı (Türkiye)*
- *Vereinigung Demokratischer Jurist:innen VDJ (Demokrat Hukukçular Birliği, Association of Democratic Jurists, Almanya)*
- *World Organisation Against Torture (İşkenceye Karşı Dünya Örgütü, OMCT, İnsan Hakları Savunucularının Korunması Gözlemevi kapsamında)*
- *Yurttaşlık Derneği (Türkiye)*